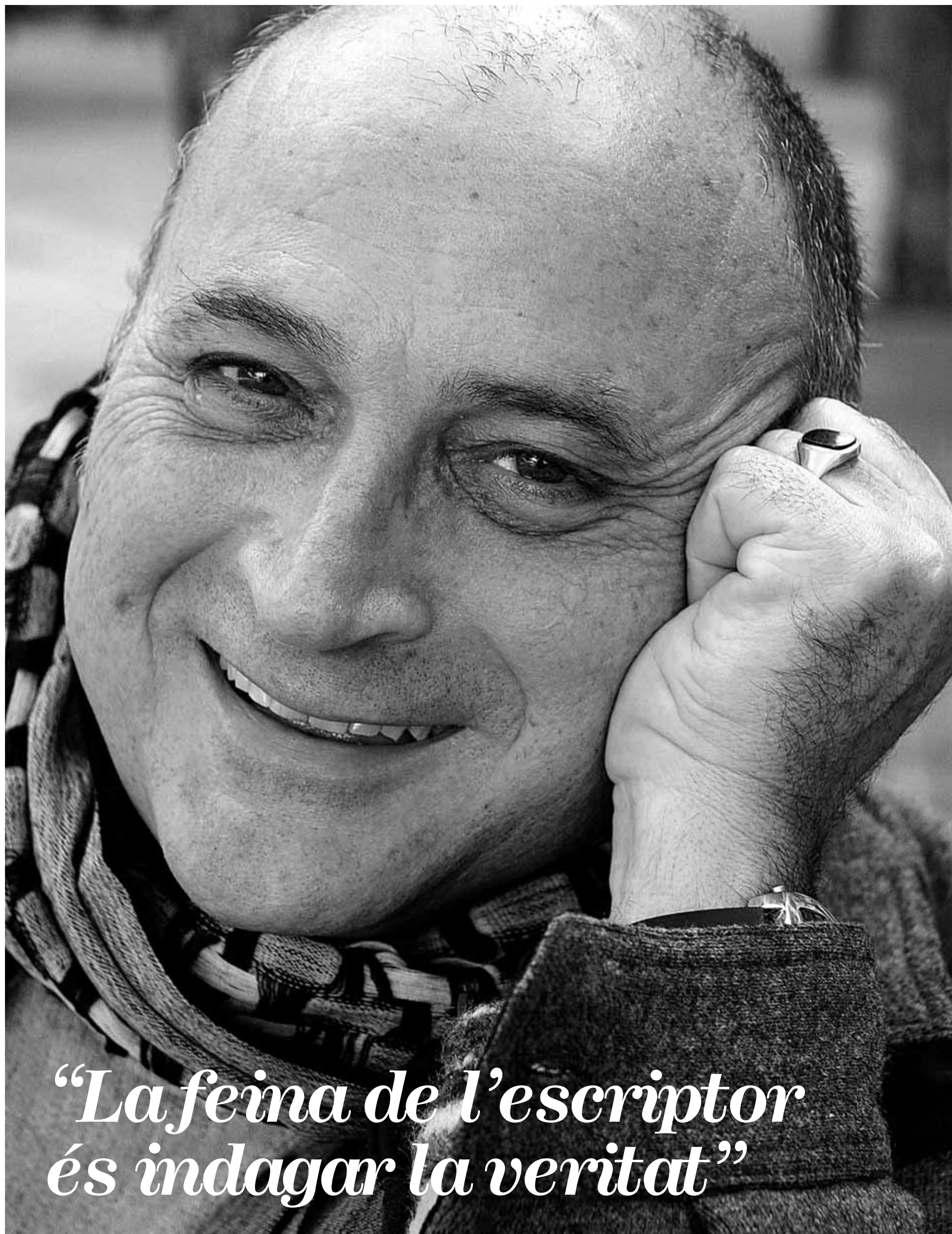

Biel Mesquida Narrador i poeta

*“La feina de l’escriptor
és indagar la veritat”*

Biel Mesquida (Castelló de la Plana, 1947) publica 'Els detalls del món', una "col·lecció d'arguments" (Empúries) amarada d'estil literari i risc creatiu ●

Entrevista de Francesc Bombí-Vilaseca ● Fotografies de Jordi Garcia

Quins són *Els detalls del món*?

Les proses d'*Els detalls del món* són una construcció que intenta arriscar-se en uns territoris inèdits per a mi i crec que per a les convencions literàries dominants. Crid un poc a la complicitat amb el lector, que no té ni una crònica, ni un relat, ni un conte, té una matèria verbal construïda per un humà d'aquesta manera perquè li produeixi tota una sèrie d'efectes, i està feta volgudament d'aquesta manera.

Un es pot preguntar quina part és ficció i quina realitat directa...

Però això forma part de la literatura, de l'*Odissea*, de les taules sumèries... La literatura és una contarella que ha rebut mil i una formes i noms i que dona unes informacions verbals amb una música i d'una manera que produeix uns efectes que jo crec que són benèfics si és bona literatura. Des que els humans són humans tenen necessitat de dir-se, de contar-se històries perquè crec que són necessàries, començant per la història més primitiva que seria l'oral o la cançó de bressol. A més, vivim la meravella de ser humans al segle XXI, que és la primera època que tenim la possibilitat de veure cultures llunyaníssimes, amb tot el xoc dels pobles mesopotàmics, dels egipcis, dels xinesos, dels japonesos...

La tradició es multiplica...

Cada vegada estic més en contra d'aquella idea romàntica de la singularitat, de fer una escriptura singular i separada, crec en l'escriptura molt lligada a la tradició. De vegades estúpidament certs crítics han dit que jo havia tallat amb la tradició, i és que no m'han sabut llegir. Jo he agafat la tradició de la meua llengua, però també he anat a les altres tradicions, he estat sempre molt obert. Per exemple, el Japó m'ha arribat molt, he mamat tot el que he pogut de Xina i fins i tot en vaig intentar estudiar la llengua, i això ho tenc molt clar. També tinc clar que la meua feina és dura i senzilla. Senzilla vol dir: agafar tots aquests models de literatura i d'escriptura, amarar-me'n, xucar-los i intentar adobar-los. He fet molta d'imitació i molta de còpia per aprendre. Una de ses coses més senzilles que vaig aprendre de petit per aprendre a escriure és aprendre poemes i textos de memòria i escriure'ls diverses vegades. He escrit més de deu vegades un conte de la Rodoreda perquè m'agradava, i mentre el vas escrivint et va entrant i

Creador de llibertats

Fa trenta-dos anys, Biel Mesquida va sorprendre la societat literària guanyant el premi Prudenci Bertrana amb *L'adolescent de sal*, però encara va trigar uns anys a publicar per causa de la censura. A partir d'allà, Mesquida s'ha construït com un dels escriptors més singulars de la literatura catalana, tant per la seva lluita a favor de la hibridació dels gèneres literaris, amb obres com ara *El bell país on els homes desitgen els homes* (Els Llibres de Glauco, 1985), *Doi* (Empúries, 1990), *Excelsior o El temps escrit* (Empúries, 1995), premi Ciutat de Barcelona i de la Crítica, *Vertigens* (Edicions 62, 1999), premi Ciutat de Palma Llorenç Villalonga i de la Crítica dels Escriptors del País Valencià, i *T'estim a tu* (Empúries, 2001). El 2002 va publicar també el disc compacte *Paraula de poeta*. Per a *Els detalls del món* ha utilitzat materials diversos: "He agafat tot el que he fet els darrers quatre anys i he estat quasi un any construint el llibre". Entre aquests materials hi ha els textos que ha publicat al seu bloc, la *Plagueta de bord* (<http://blocs.mesvilaweb.com/bloc/2140>):

"M'ho planteig com un camp d'experimentació, com una eina nova que per a mi ha representat una revolució, perquè jo sóc un escriptor de mà. La *Plagueta de Bord* em costa perquè quan he acabat d'escriure el text ja surt a la claror en una pantalla que pot llegir tot el món. Per a mi això és el risc de riscos, i al començament estava acollonit, i patia per les faltes d'ortografia i de sintaxi i pensava que era una merda... Però vaig decidir que seria un altre territori de treball entre l'oralitat i l'escriptura. Es poden ficar amb mi, i l'he obert a comentar, una prova que m'ha enfortit perquè no és gens fàcil que et diguin fill de puta, *maricon* o cabró... però no he tocat ni una lletra, i he tingut temptacions de deixar-ho tot, i he plorat, però he assumit que l'escriptor és un creador de llibertats, i no tothom ha de creure el mateix. El lector té tot el dret de dir el que li passi pel cap, pels ovaris, pels collons o pel dit gros del peu. A més, el bloc m'ha donat disciplina, perquè jo si pogués no seria escriptor, sinó lector... i no puc fer una cosa avui i una altra d'aquí a tres mesos, ha d'haver-hi regularitat".

"Cada vegada estic més en contra d'aquella idea romàntica de la singularitat"

això forma part del teu aprenentatge. Quan escrius no has de reproduir allò, però has de tenir en compte el model i intentar anar molt més enllà de Rodoreda o de Pla. Quan vaig escriure *Excelsior o el temps escrit*, per exemple, ho vaig fer amb una intenció molt clara d'agafar la Rodoreda, el Pla i el Villalonga com a models, amb coses literalment copiades, i després posar-hi lo meu i fer una cosa diferent clara i transparent!

Controla l'escriptura o l'escriptura el controla?

No m'atur mai de treballar i de pensar i construir coses. Tinc tot un sistema que em serveix, faig com petits embrions de llenguatge que m'apareixen per una lectura, un comentari que he sentit... L'escriptor ha de ser també un gran escolta-dor, una orelleta que intenti caçar aquestes vibracions que li arriben, una informació... un escriptor no pot deixar mai de pensar, i això tant és una meravella com una gran putada, però és l'única manera de funcionar. No dic: "Només escric de vuit a dues". No som funcionari. Hi ha un doble joc, el del pensament i també la follia del llenguatge.

Hi ha elements que es repeteixen, com introduir els protagonistes de la mateixa manera...

Pot ser un poc leitmotiv meu, és clar, hi ha els meus tics i el meu estil. Fa poc Maties Vallès, a la presentació del llibre a Palma, va parodiar una altra presentació d'una escriptora mallorquina que va anar a Madrid i l'escriptor periodista que presentava el llibre li va dir que no tenia estil... De mi, Vallès va dir que "aquest llibre té un greu problema: té massa estil, té estil a tot arreu, és horros!". Sebastià Perelló va dir que m'he inventat un gènere nou, la novel·la urgent, i el Perejaume en va dir una col·lecció d'arguments... ho trob molt excitant, i vol dir que aquí hi bull alguna cosa, que és el que jo vull: que la literatura sigui una font d'irradiació amb una fosforescència, amb encanteri, amb possibilitats que cada lector hi trobi allò que cerca. La literatura és una de les meves raons de viure, ho he sabut sempre però quan més gran torn més content n'estic, de ser escriptor. Escriure és una raó de viure, i en aquesta societat on hi ha tant de fill de puta, tanta de violència, on tot és competitivitat, on la bondat és com un rar bé inexistent, jo cerc crear espais en blanc que donin coses bones.

La bondat no està de moda...

A la primera part del llibre hi ha una vindicació de la bondat, també hi ha mals rotllos però és perquè a la realitat n'hi ha molts més i jo dic com veig el meu temps... En la correspondència de Flaubert i George Sand surt el tema de la bondat. He cercat i no hi ha massa estudis sobre la bondat en la literatura, un dels temes que m'apassionen. Sobrevisc gràcies a la bondat i a la gent que estimo i que m'estima, i als lectors, que em donen *feedback*. La meua literatura vol ajudar en la solitud dels humans i en aquesta por que tenim, la literatura n'és un antídoto.

Hi retrata un món alhora obert i tancat, molt cosmopolita...

L'escriptor ha agafat un microcosmos, una illa, i no ha fet una visió d'un escriptor de l'illa sobre l'illa sinó que ha fet una visió complexa perquè crec que s'ha convertit molt en estranger, com un visitant. L'escriptor ha de tractar els seus materials com un estranger, una visió rica, oberta i curiosa. Els indígenes no veien el paisatge. Jo sóc l'estranger i me'n vaig als miradors, que són perspectives que me mostren coses, i mir les autopistes i les urbanitzacions que destrueixen, i l'economia salvatge, i ho mir des de perspectives diferents. Tot és matèria verbal de relat i la literatura té aquesta cosa: si és de bon de veres, si el llenguatge agafa els detalls i els dona versemblança diu la veritat, i la feina de l'escriptor és una indagació de la veritat, com una novel·la policíaca.

Amb un llenguatge potent...

El llenguatge s'ha de tensar, i la vulgaritat del llenguatge el desgasta i fa que quedi sense caïres, una cosa arrodonada que ja no diu res, queden els tòpics. L'escriptor ha de fer caïres, ha de tensar, que allò quedi com la corda d'un arc i pugui sortir-ne una energia cap al lector, que la paraula sigui la fletxa. La llengua és inacabable, tot el dia consulto el diccionari, els savis i els gramàtics, tinc problemes de construccions... però veig més clar la importància del risc i que l'obra ben feta és aquella que intenta lluitar contra el temps, que sigui un *monumentum* verbal que pugui servir tant als teus contemporanis com també als que l'any 2700, si encara hi ha humans i alguns encara entenen el català, puguin llegir *Els detalls del món* com si fos una crònica de principis del segle XXI, igual que jo puc llegir avui Plató o les gran epopeies índies.